

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput V. Famuli & famulæ domestica non possunt heris occultè surripere,
ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario quod
accipiunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

rati decimum illum seorsim, sed conjunctim cum illis. Nec obstat ratio objecta in contrarium, 1°. quia non idem negamus ex acceptione decimi assis & novem acceptionibus precedentibus, collectivè sumptis, unum mortale furtum coalescere, quia ultima illa acceptio moraliter non conjungitur cum precedentibus, prout earum materia conjunguntur; sed ob rationem num. 42. allatam. Moraliter itaque conjunctio decimi assis cum novem precedentibus consistit in eo quod novem præcederentibus consistit in eo quod novem præcederentibus, & adhuc sint, vel in effectu suo, seu nocumento domini, illisque decimus assis adverteat superaddatur, post tempus non ita longum, quin dominus, moraliter loquendo, perinde damnificetur, ac si uno eodemque tempore physico cæteris superadditus fuisset.

48 **Objicies 4°.** vel ultimum furtulum consideratur in ratione acceptionis, vel in ratione detentionis. Atqui neutro modo est mortale peccatum. Non primo, cum solum sit acceptio materia levis. Nec secundo modo, quia nec sic esse potest mortale peccatum, nisi sub ultima acceptione materia hujus, & precedentium sit moraliter una (cum detentio supponat acceptionem.) Ergo vel in ratione acceptionis est mortale peccatum, vel tale non est in ratione detentionis.

Respondeo n. 40. & 41. nos ostendisse, ultimum furtum esse mortale in ratione injustæ acceptionis; utrumvis tamen dicatur, & utrovis modo furtum ultimi assis consideretur, periculum non est, ne ex multis venialibus unum mortale coalescat. Si enim ultima acceptio consideretur in ratione acceptionis, eadem ut facta cum advertentia unionis materia ipsius cum precedentibus, nunquam est acceptio unius assis seorsim ab aliis voliti; adeoque nunquam est venialis, sed semper mortalis. Si autem consideretur in ratione detentionis, adhuc clarius apparet, quomodo voluntas accipiendi ultimum assis, ut retineatur simul cum precedentibus, sit voluntas retinendi materiam notabilem, adeoque ultimum furtum, ex tali voluntate imperatum, sit mortale peccatum.

CAPUT V.

Famuli & famula domestica non possunt heris occulte surripere ad compensandam operam suam, quam majorem judicant salario quod accipiunt.

49 **H**æc est doctrina Ecclesiæ: utpote quæ contradictoriam propositionem per Decretum Innocentii XI. propositione 31. ad minus ut scandalosam & in praxi perniciosam condemnavit. Quam & Facultas Lovaniensis, ad instantiam Episcopi Gandavenfis antè proferiperat anno 1657. Sicut & Facultas Parisiensis anno 1641. Cumque eam additis quibusdam restrictionibus nonnulli tuerentur, etiam additis restrictionibus falsa est, & periculosa (inquit Facultas Parisiensis) & domesticis furtis viam aperit. Eò vel potissimum (inquit

Tom. 11.

Facultas Lovan.) quod ista compensatio ipsorum mei famulorum vel famularum judicio relinquatur. Et sic homines ad officium Judicis ut plurimum ineptos, in propria causa Judices constituit, in taxando scilicet laboris sui stipendio, & in materia quæ homines de se pronos ad malum, lucrifque cupidos, in errorem sibi faventem facile inducit. De eadem doctrina Archiepiscopus Senonensis 3. Septembris 1658. sic censuit: *Hæc doctrina, quibuslibet additis restrictionibus, perniciofa est, pacem familiarum, famulorum fidem labefaciat, &c.* Eandem simili ferè censurâ notarunt Vicarii Generales Ecclesiæ Parisiensis 23. Augusti ejusdem anni. Sicut & Generalis Cleri Galliani Conventus anni 1700.

Et merito: quia famulorum operæ, sicut res aliæ non uno pretio mensurantur, sed triplici, summo, medio, infimo. Sibi proinde imputare debent, quod convenerint infimo, nec illud, propriâ autoritate, in summum possunt commutare.

Imò tamen constaret, infra pretium infimum factam esse conventionem, interest dominorum scire, quò usque famuli & famulæ salarium suum extendendum compensandumque velint, operasque ipsorum sub extensione illa acceptare, vel non acceptare. Neque enim illas acceptare tenentur, sed in ipsorum libertate est carere operâ famulorum, si non inveniatur qui ad minus salarium sponte servire velint; licet peccent, si illorum servitio indigentes, famulos & famulas conducunt salario quod ipsorum servitio improprietatum norunt. Quia mercedem operariorum pro parte defraudant.

Nec refert quòd famuli & famulæ in talem conventionem consentiant. Quia consensus ille necessitate potius extorquetur, quam liberâ & spontaneâ voluntate præstetur.

CAPUT VI.

Oculia nihilominus compensatio, servatis debitis conditionibus speculative videtur licita, sed in praxi non facile permittenda.

Ratio posterioris partis sumitur ex praxi rate magna hominis in malum, quæ plerumque fit, ut, excæcato judicio, debita conditiones exactè non serventur.

Priorem partem tradunt Sylvester, Adrianus, Cajetanus, Navarrus, Medina, Lopez, & Doctores communiter, concurrentibus hujus conditionibus.

Prima, quòd res quæ accipitur, hic & nunc accipienti debita sit ex justitia, non ex sola charitate, vel ex justitia quidem, sed hoc tempore non implenda. Totum namque fundamentum occultæ compensationis est justitiæ violatio, aliâ viâ irreparabilis. Si ergo justitia hic & nunc non violetur, quia nondum urget, non est locus compensationi.

Secunda, ut debitum sit liquidum, cap. bona fides de deposito. Et ratio est, quia in dubio, imò in casu incerto, bonæ fidei possessor

d d